

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

22R

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – नियमित

परीक्षा : मे – २०२४

सत्र ३ रे

विषय: व्याकरण – ३ (22R431)

दिनांक : २३/०५/२०२४	गुण : ६०	वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०		
सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य				
प्र. १.	सूत्रे स्पष्टीकुरुत ।	२०		
१)	एचोऽयवायावः।			
२)	उरण् रपरः ।			
३)	झलां जश् झशि ।			
प्र. २.	संज्ञे स्पष्टीकुरुत।	१०		
१)	प्रत्याहार			
२)	पदम्			
३)	गुणः			
प्र. ३.	अ) सङ्ख्यानां योग्यानि रूपाणि योजयित्वा वाक्यानि पुनर्लिखत । (केवलं पञ्च)	०५		
१)	सङ्गीते----- स्वराः सन्ति। (७)			
२)	सप्ताहस्य ----- अहं मन्दिरं गच्छामि । (३ वेळा)			
३)	भगवद्गीतायाः ----- अध्यायौ मया कण्ठस्थीकृतौ । (२)			
४)	भोजने ----- रसाः आवश्यकाः । (६)			
५)	----- बालिकया कविता पठिता । (५ वी)			
६)	अष्टाध्यायी इति ----- अध्यायानां समाहारः। (८)			
७)	मम गृहं ----- तले वर्तते । (२ च्या)			
	आ) रूपपरिचयं कुरुत । (केवलं पञ्च)	०५		
१)	गवि	२) स्युः	३) उत्थाय	४) सर्वेषाम्
५)	रमस्व	६) हर्तुम्	७) नमामि	
	इ) सामासिकपदानां विग्रहं कृत्वा समासनामानि लिखत । (केवलं पञ्च)	०५		
१)	विहारार्थम्	२) राष्ट्रध्वजः	३) धनार्जितम्	४) उरःकण्ठम्
५)	मनोबलम्	६) गाननिपुणः	७) सर्पभीतः	

ई) सूचनानुसारं परिवर्तयत ।(केवलं पञ्च)

०५

- १) रुग्णः ----- प्रति गच्छतु । (वैद्यशब्दस्य योग्यं रूपं योजयित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।)
  - २) भवान् प्रतिदिनं कार्यं करोतु । (भवान् स्थाने त्वम् इति योजयित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।)
  - ३) नगरे सोमशर्मा नाम धनिकः निवसति स्म ।(स्म अव्ययं निष्कास्य वाक्यं पुनर्लिखत।)
  - ४) सः अनन्तभट्टस्य सह ग्रामन्तरं गतः।(अशुद्धं पदमन्विष्य शुद्धं कुरुत।)
  - ५) अध्यापकाय धन्यवादान् प्रदाय सः प्राणमत् । (पूर्वकालवाचकमव्ययं निष्कास्य वाक्यं पुनर्लिखत।)
  - ६) माता कथामकथयत् । वाक्यं लट्लकारे परिवर्तयत।)
  - ७) गुरवः माननीयाः सन्ति। (वाक्यमेकवचने परिवर्तयत।)
- प्र. ४. अ) संस्कृतेन अनुवदत।

०६

आईसारखे दुसरे दैवत नाही हे वचन अर्थपूर्ण आहे. माझी आई अतिशय गोड बोलते. माझ्यावर कधीही चिडत नाही परंतु मी चूक केल्यावर मला नक्कीच रागवते. ती तिच्या कामात तरबेज आहे. ती तिच्या कामाचे योग्य नियोजन करते. ती घराचा आधार आहे.

आ) माध्यमभाषया अनुवदत।

०४

दक्षिणभारते सागरमध्ये एकं लघुद्वीपं वर्तते। तस्मिन् द्वीपे सागरतरङ्गैः क्षाल्यमानं प्राचीनं नगरं नाम कन्याकुमारी इति अस्ति । त्रयाणां सागराणां जले प्रतिबिम्बितं सूर्योदयस्य दृश्यम् अद्भुतमेव। सूर्यस्य क्रमशः अरुणा पीता धवला च शोभा दर्शकान् मन्त्रमुग्धान् करोति। एकदा स्वामिविवेकानन्दः समुद्रजले स्थितायामेकस्थायां बृहत्शिलायाम् उपविष्टः त्रीणि दिनानि यावत् ध्यानमग्नः जातः। एतस्याः शिलायाम् एव विवेकानन्दकेन्द्रं विकसितमस्ति। अत्र आगत्य साधकः ध्यानसाधनां च कृत्वा जीवनं सफलं कुर्वन्ति।
